

Article 26.
 (1) Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit.
 (2) Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.
 (3) Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

ARTIKKEL 26: Alle har rett til utdanning.

(Foto: Turi Aksdal)

ARTIKKEL 17: Rett til å eie eiendom.

ARTIKKEL 8: Rett til effektiv hjelp av kompetente nasjonale domstoler.

ARTIKKEL 30: Intet i denne erklæring skal tolkes slik at det gis rett til å ødelegge noen av de rettigheter og friheter som er nevnt i denne Erklæringen.

Fotobølla

BERGEN: Da Turi Aksdal trykket på utløserknappen for første gang, ville ikke byens fotografer anerkjenne henne. I mars stiller hun ut sine banebrytende arbeider i New York.

Det var først som voksen Turi Aksdal (45) ble opprørsk. Som ung ville hun gå på kunst- og håndverkskolen, men foreldrene mente det var mer fornuftig å studere optikk. Da gjorde hun det, men allerede etter én måned som optiker begynte hun å kjede seg. Likevel ble hun i yrket i femten år.

— Jeg tok fotoutdanning ved si-

den av, og sluttet som optiker da jeg var ferdig utdannet fotograf. Jeg startet opp firmaet Akyri, som betyr «billedlig tale» på gresk.

Dømt nord og ned

Den pliktoppfyllende trebarnsmoren startet opp i år 2000 med et Hasselbladkamera med digitalt bakstykke til 160.000 kroner. Maskinen som fremkalte bildene, betalte hun 190.000 kroner for.

— Revisorene veddet om hvor lang tid det ville ta før jeg måtte gi tapt.

Aksdal var landets første portrettfotograf som tok digitale bilder. På den tiden var papirkvaliteten dårlig, og den tidlige optikeren innrømmer at hun skjønte folks skepsis. Men til forskjell fra de andre, brukte Aksdal en sølvbaseret fremkalling som ga topp kvalitet på bildene.

— Det var nybrottsarbeid og mange protester. Spesielt blant byens portrettfotografer. Men da Norges Fotograf forbund kåret et av mine bilder til «Årets brudebilde 2003», ble det slutt på protestene.

Fra portrett til reklame
 Akyri-gründeren startet som por-

rettfotograf, men ble lei av å være i studio hele dagen. Hun jobber derfor mer med reklamefoto. I stor grad på nasjonalt nivå med mote- og fotografier, men hun har også knipset bilder for Elisabeth Arden og Jil Stuart.

— Hvis jeg hadde fortsatt som optiker, ville det vært av økonomiske grunner. Men det er mye penger i reklame, så jeg lever godt.

Hun omsetter for i underkant av 1,5 millioner kroner i året og sitter igjen med rundt halvparten.

Bilde på lerret

Aksdals vegger er blottet for både portretter og motefotografier. Men det henger andre bilder tett i tett. Forsiktig pirker vi borti ett av dem for å finne ut om det er et maleri eller et fotografi. Aksdal kommer oss til unnsetning:

— Teknikken er bilder på lerret. Jeg jobber mye med lys- og fargevalg. Her er den digitale teknikken helt overlegen, sier hun.

Vi kikker nærmere på lerrets bildet med teksten «Artikkel 26: Alle har rett til utdanning», etterfulgt av resten av menneskerettighet nummer 26. Teksten er illustrert

” Revisorene veddet om hvor lang tid det ville ta før jeg måtte gi tapt.